

Date: 25th April-2025

LMS PLATFORMALARI VA ULARNING TA'LIMDAGI AHAMIYATI

Murodov Oybek To'raqulovich

“Osiyo xalqaro universiteti”

“Umumtexnik fanlar” kafedrası assistent o'qituvchisi

Kirish

Zamonaviy texnologiyalar jadal rivojlanayotgan hozirgi davrda ta'lim jarayonini raqamlashtirish, uni zamon talablari asosida tashkil etish eng dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. Bu borada Learning Management System (LMS) – ya'ni, o'quv jarayonini boshqarish tizimlari ta'limda keng qo'llanilmoqda. LMS platformalari orqali dars materiallarini tarqatish, topshiriqlarni berish va tekshirish, baholash, o'quvchilar faolligini monitoring qilish imkoniyati yaratiladi.

Ta'lim tizimining samaradorligini oshirish, individual yondashuv asosida bilim berish hamda o'quvchi-o'qituvchi o'rtasidagi interaktiv munosabatni rivojlantirishda LMS platformalarining o'rni beqiyosdir. Ushbu maqolada LMS tizimlarining turlari, imkoniyatlari, ularning ta'limdagi ahamiyati va joriy etilishining afzalliklari haqida batafsil to'xtalib o'tiladi.

Asosiy qism

LMS platformalari nima va ularning asosiy funksiyalari

LMS (Learning Management System) — bu elektron o'quv platformasi bo'lib, o'quv jarayonini rejalashtirish, boshqarish, amalga oshirish va nazorat qilish imkonini beruvchi dasturiy ta'minotdir. Ular asosan quyidagi funksiyalarni bajaradi:

- O'quv materiallarini joylashtirish va tarqatish
- Topshiriqlar, testlar va baholash tizimlari
- Forumlar, chatlar orqali interaktiv aloqa
- O'quvchilarning ishtiroki va faolligini monitoring qilish
- Tahliliy hisobotlar shakllantirish
- Foydalanuvchilar (o'qituvchilar, o'quvchilar, ma'muriyat)ni boshqarish

Eng ko'p ishlatiladigan LMS tizimlari

Bugungi kunda dunyoda keng qo'llanilayotgan LMS platformalari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

1. **Moodle** – Ochiq kodli, bepul foydalanish mumkin bo'lgan LMS bo'lib, ko'plab universitetlar va maktablarda qo'llaniladi.
2. **Google Classroom** – Google ekotizimiga asoslangan LMS bo'lib, qulay interfeysi va mobil moslashuvchanligi bilan mashhur.
3. **Canvas** – AQShda keng tarqalgan, zamonaviy dizayn va qulay boshqaruv imkoniyatiga ega.
4. **Blackboard** – Ko'proq oliy ta'lim muassasalari uchun mo'ljallangan, kuchli analitika va ta'lim modullari bilan.

Date: 25th April-2025

5. **Edmodo, TalentLMS, Schoology** – kichik va o'rta maktablar uchun moslashgan boshqa mashhur tizimlar.

LMS tizimlarining ta'limdagi ahamiyati

1. **Ta'lim jarayonini raqamlashtirish**

LMS yordamida an'anaviy darslar raqamli formatga o'tkaziladi. Bu esa vaqt va makon chegaralarini yengib o'tishga, masofaviy ta'limni yo'lga qo'yishga xizmat qiladi.

2. **Individual yondashuvni ta'minlash**

Har bir o'quvchining qobiliyati, bilim darajasi va o'zlashtirish tezligiga qarab topshiriqlar tayinlanadi, bu esa sifatli o'zlashtirishni ta'minlaydi.

3. **Baholashning shaffofligi**

Avtomatik testlar, ballik tizimlar va tahliliy grafiklar orqali o'quvchilarning bilim darajasini ochiq va aniq baholash imkoniyati yaratiladi.

4. **Resurslarni tejash**

Bosma materiallarga bo'lgan ehtiyoj kamayadi, darslik va qo'llanmalar elektron shaklda yetkaziladi. Bu esa o'qituvchining ham, ta'lim muassasasining ham resurslarini tejaydi.

5. **Moslashuvchanlik va mobil yondashuv**

Mobil ilovalar orqali LMS tizimlariga istalgan joydan kirish mumkin. Bu esa o'quv jarayonini yanada qulaylashtiradi.

6. **Interaktivlik va hamkorlik**

LMS platformalarida forum, chat va guruhli loyihalar orqali o'quvchilarning o'zaro hamkorlik qilish ko'nikmalari rivojlanadi.

O'zbekiston ta'lim tizimida LMS joriy etilishi

So'nggi yillarda O'zbekiston ta'lim tizimida ham raqamlashtirish bo'yicha katta islohotlar olib borilmoqda. Respublika bo'yicha bir nechta LMS platformalari (masalan, **edu.uz, ziyonet.uz, MyEdu, Bilimland** kabi) amaliyotga joriy etildi. Ayniqsa, pandemiya davrida masofaviy ta'limning yagona vositasi sifatida LMS tizimlari keng qo'llanildi.

Ta'lim vazirligi tomonidan o'quvchilarga shaxsiy kabinetlar ajratilishi, raqamli kundaliklar va baholash tizimining yo'lga qo'yilishi bu yo'nalishdagi muhim qadamlardan biridir. Kelgusida har bir ta'lim muassasasining o'z LMS tizimiga ega bo'lishi, fanlar kesimida interaktiv kurslar ishlab chiqilishi rejalashtirilgan.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, LMS platformalari zamonaviy ta'lim jarayonining ajralmas qismiga aylanmoqda. Ular nafaqat dars jarayonini avtomatlashtiradi, balki uni samarali, interaktiv va shaxsga yo'naltirilgan shaklda tashkil etishga xizmat qiladi. LMS tizimlarining keng joriy etilishi o'quvchilarda mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi, o'qituvchilarga esa darsni rejalashtirish va baholashda katta qulayliklar yaratadi.

Kelajakda raqamli texnologiyalar, xususan, LMS tizimlari asosida shakllanadigan ta'lim modeli har bir o'quvchining intellektual salohiyatini to'liq ochishga xizmat qilishi

Date: 25th April-2025

shubhasizdir. Shu bois, ushbu tizimlardan samarali foydalanish – ta'lim sifatini oshirishning muhim omili bo'lib qoladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Turakulovich, M. O. (2024). BASIC PRINCIPLES AND RULES OF INNOVATIVE PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES IN THE EDUCATIONAL PROCESS. *Multidisciplinary Journal of Science and Technology*, 4(3), 836-843.
2. To'raqulovich, M. O. (2024). INNOVASION AXBOROT TEXNOLOGIYALARI VA ULARNI TA'LIMDA QO'LLASH ISTIQBOLLARI. *Международный журнал научных исследований*, 9(1), 190-193.
3. Murodov, O. T. R. (2024). SUN'IY INTELLEKT VA MASHINASOZLIK ASOSLARINI MAKTABLARDA O'RGATISH IMKONIYATLARI. *The latest pedagogical and psychological innovations in education*, 1(2), 73-79.
4. Murodov, O. T. R. (2024). INFORMATIKA FANINING ZAMONAVIY TA'LIMDAGI O'RNINI VA AHAMIYATI. *The latest pedagogical and psychological innovations in education*, 1(2), 52-58.
5. TO'RAQULOVICH, M. O. (2025). KIBERXUJUMLAR TURLARI VA ULARDAN HIMOYALANISH. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 3(1), 72-75.
6. TO'RAQULOVICH, M. O. (2025). OPERATSION TIZIMLAR TAVSIFI. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 3(1), 88-91.
7. TO'RAQULOVICH, M. O. (2025). AXBOROT TIZIMLARINI HIMOYALASH VOSITALARI: NAZARIY ASOSLAR VA AMALIY QO'LLANILISHI. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 3(1), 76-79.
8. TO'RAQULOVICH, M. O. (2025). RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING BUGUNGI KUNDAGI O'RNINI. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 3(1), 92-95.
9. TO'RAQULOVICH, M. O. (2025). INFORMATIKA VA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI FANI O'QITISHDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 3(1), 96-99.
10. TO'RAQULOVICH, M. O. (2025). INTERNETDAN XAVFSIZ FOYDALANISH. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 3(1), 84-87.
11. TO'RAQULOVICH, M. O. (2025). ELEKTRON POCHTADAN FOYDALANISH. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 3(1), 80-83.
12. TO'RAQULOVICH, M. O. (2025). AXBOROTLARNI SHIFRLASH NAZARIYASI VA AMALIYOTI. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 3(1), 68-71.
13. TO'RAQULOVICH, M. O. (2025). INTERNET TARMOG'IDAN FOYDALANISHDA XAVFSIZLIK QOIDALARI. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 3(1), 63-67.
14. TO'RAQULOVICH, M. O. (2025). TARMOQGA ULANISH TURLARI VA TOPOLOGIYALARNI TO'NG'RI TANLASH. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 3(1), 58-62.

Date: 25th April-2025

15. TO'RAQULOVICH, M. O. (2025). ZAMONAVIY TA'LIMDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI VA ULARNI QO'LLASH USUL VA VOSITALARI. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 3(1), 373-379.
16. Turakulovich, M. O. (2024). Development of an automated system for controlling temperature and humidity in production rooms. *Multidisciplinary Journal of Science and Technology*, 4(3), 819-826.
17. Murodov, O. T. R. (2024). INFORMATIKA DARSLARIDA ZAMONAVIY O'QUV TEXNOLOGIYALARI VA VOSITALARIDAN FOYDALANISH. *The latest pedagogical and psychological innovations in education*, 1(2), 80-86.
18. Murodov, O. T. R. (2024). RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI O'QUV JARAYONIGA INTEGRATSIYA QILISH USULLARI. *The latest pedagogical and psychological innovations in education*, 1(2), 108-114.
19. TO'RAQULOVICH, M. O. (2025). ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNI TA'LIMDA QO'LLASH IMKONIYATLARI VA UNING ISTIQBOLLARI. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 2(2), 102-106.
20. MURODOV, O. (2024). MODEL OF THE TEACHING PROCESS OF INFORMATICS AND INFORMATION TECHNOLOGIES ON THE BASIS OF AN INNOVATIVE APPROACH, IMPLEMENTATION MECHANISMS. *Medicine, pedagogy and technology: theory and practice*, 2(9), 309-317.
21. Murodov, O. T. R. (2024). STEAM YONDASHUVI DOIRASIDA INFORMATIKA FANINI O'QITISHNING ISTIQBOLLARI. *The latest pedagogical and psychological innovations in education*, 1(2), 59-65.
22. Murodov, O. T. R. (2024). INFORMATIKA DARSLARINI INTERAKTIV METODLAR YORDAMIDA TASHKIL ETISH. *The latest pedagogical and psychological innovations in education*, 1(2), 101-107.
23. Murodov, O. T. R. (2024). INTERNET XAVFSIZLIGI BO'YICHA BILIMLARNI O'QUVCHILARGA YETKAZISH. *The latest pedagogical and psychological innovations in education*, 1(2), 66-72.
24. Murodov, O. T. R. (2024). ALGORITMLARNI MAKTAB O'QUVCHILARIGA O'RGATISH: SAMARALI METODIKALAR. *The latest pedagogical and psychological innovations in education*, 1(2), 87-93.
25. Murodov, O. T. R. (2024). INFORMATIKA FANIDAN AMALIY MASHG'ULOTLARNI TASHKIL ETISH: TAJRIBALAR VA NATIJALAR. *The latest pedagogical and psychological innovations in education*, 1(2), 115-121.
26. Turakulovich, M. O. (2024). DEVELOPMENT AND INSTALLATION OF AN AUTOMATIC TEMPERATURE CONTROL SYSTEM IN ROOMS. *Methods of applying innovative and digital technologies in the educational system*, 1(2), 72-77.
27. Turaqulovich, M. O. (2024). Development of an automated parameter control system rooms and workshops based on cloud technologies. *Multidisciplinary Journal of Science and Technology*, 4(3), 827-835.
28. Turaqulovich, M. O. (2024). APPLIED TO THE CURRENT TRAINING PROCESS REQUIREMENTS. *Multidisciplinary Journal of Science and Technology*, 4(3), 844-850.

Date: 25th April-2025

29. Murodov, O. T. R. (2023). INFORMATIKA FANINI O 'QITISHDA YANGI INNOVATSION USULLARDAN FOYDALANISH METODIKASI. *GOLDEN BRAIN*, 1(34), 130-139.
30. Torakulovich, M. O. (2024). Innovative information technologies and new methods and tools for their application in today's education. *Central Asian Journal Of Education and Innovation*, 3(2-2), 83-92.
31. Muradov, O. (2024). Application of basic principles and rules of innovative pedagogical technologies to educational processes. In *Международная конференция академических наук* (Vol. 3, No. 1, pp. 46-55).
32. Muradov, O. (2024). Basic principles and rules of innovative pedagogical technologies in the educational process. *Models and methods in modern science*, 3(1), 84-93.
33. Муродов, О. Т. (2023). РАЗРАБОТКА АВТОМАТИЗИРОВАННОЙ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ ТЕМПЕРАТУРЫ И ВЛАЖНОСТИ В ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ КОМНАТ. *GOLDEN BRAIN*, 1(26), 91-95.
34. Turakulovich, M. O. (2024). Development of an automated system for controlling temperature and humidity in production rooms. *Multidisciplinary Journal of Science and Technology*, 4(3), 819-826.
35. Murodov, O. T. R. (2023). INFORMATIKA DARSLARINI TASHKIL ETISHDA INNOVATSION USULLARDAN FOYDALANISH. *GOLDEN BRAIN*, 1(32), 194-201.
36. Murodov, O. (2023). INNOVATSION YONDASHUV ASOSIDA INFORMATIKA VA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI FANINI O'QITISH JARAYONINI TAKOMILLASHTIRISH. *Theoretical aspects in the formation of pedagogical sciences*, 3(4), 77-81.
37. TO'RAQULOVICH, M. O. (2025). ZAMONAVIY TA'LIMDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI VA ULARNI QO 'LLASH USUL VA VOSITALARI. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 3(1), 373-379.
38. Murodov, O. (2024). TA'LIM TEXNOLOGIYALARINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI. *Science and innovation in the education system*, 3(3), 155-160.
39. To'raqulovich, M. O. (2024). IMPROVING THE TEACHING PROCESS OF IT AND INFORMATION TECHNOLOGIES BASED ON AN INNOVATIVE APPROACH. *Multidisciplinary Journal of Science and Technology*, 4(3), 851-859.
40. To'raqulovich, M. O. (2024). OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA TA'LIMNING INNOVASION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH. *PEDAGOG*, 7(5), 627-635.
41. To'raqulovich, M. O. (2024). OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA AXBOROT KOMMUNIKASIYA TEXNOLOGIYALARI DARSLARINI TASHKIL ETISHDA ZAMONAVIY USULLARDAN FOYDALANISH. *PEDAGOG*, 7(6), 63-74.
42. Muradov, O. (2024). IN TEACHING INFORMATICS AND INFORMATION TECHNOLOGIES REQUIREMENTS. In *Международная конференция академических наук* (Vol. 3, No. 1, pp. 97-102).

Date: 25th April-2025

43. Turakulovich, M. O. (2024). DEVELOPMENT AND INSTALLATION OF AN AUTOMATIC TEMPERATURE CONTROL SYSTEM IN ROOMS. *Methods of applying innovative and digital technologies in the educational system*, 1(2), 72-77.
44. Ismoilov, H. (2024). ANALYSIS OF THE CRITERIA FOR SELECTING YOUNG ATHLETES SPECIALIZING IN SPRINT DISTANCES. *Journal of universal science research*, 2(10), 174-182.
45. Husniddin, I. (2025). YUQORI SINF O'QUVCHILARINI YENGIL ATLETIKA SPORT TURIGA INTELEKTUAL QIZIQISHINI OSHIRISH YO'LLARI. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 2(2), 278-283.
46. Husniddin, I. (2025). JISMONIY TARBIYA SOG'LOM TURMUSH TARZINING ASOSI. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 3(1), 131-135.
47. Исмаилов, Х. (2025). ПЛАНИРОВАНИЕ СТРУКТУРЫ И СОДЕРЖАНИЯ ЛЕГКОАТЛЕТИЧЕСКИХ ТРЕНИРОВОК. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 2(2), 135-143.
48. Husniddin, I. (2025). YENGIL ATLETIKA MASHQLARINING UMUMIY HARAKTISTIKASI. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 3(1), 735-739.
49. Husniddin, I. (2025). YENGIL ATLETIKA MASHQLARINI O'RGATISH METODIKASI. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 3(1), 760-767.
50. Husniddin, I. (2025). YENGIL ATLETIKANING METODOLOGIYASI. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 3(1), 755-759.
51. Husniddin, I. (2025). MUSOBAQA DAVRIDA YENGIL ATLETIKACHILARNING PSIXOLOGIK TAYYORGARLIGINI YAXSHILASH. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 3(1), 740-744.
52. Husniddin, I. (2025). QISQA MASOFALARGA YUGURISHNING TAHLILI VA NATIJALARI. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 3(1), 745-749.
53. Husniddin, I. (2025). YENGIL ATLETIKA BOYICHA MUSOBAQALARNI TASHKIL ETISH VA OTKAZISH. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 3(1), 768-772.
54. Husniddin, I. (2024). YENGIL ATLETIKA BOYICHA MUSOBAQALARNI TASHKIL ETISH VA OTKAZISH. *Международный журнал научных исследователей*, 9(1), 170-173.
55. Husniddin, I. (2025). O'ZBEKISTONDA SPORTNI RIVOJLANTIRISH. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 3(1), 750-754.
56. Ismoilov, H. (2024). YENGIL ATLETIKA FANIGA KIRISH VA YENGIL ATLETIKANING RIVOJLANISH TARIXI. *Medicine, pedagogy and technology: theory and practice*, 2(9), 725-737.
57. Husniddin, I. (2025). SPORTNING IJTIMOIIY HARAKTCHANLIKDAGI ROLI. *ИКРО журнал*, 14(02), 1096-1101.
58. Husniddin, I. (2025). ULOQTIRISH TEXNIKASI ASOSLARI. *ИКРО журнал*, 14(02), 1102-1110.

Date: 25th April-2025

59. Husniddin, I. (2025). MAKTAB OQUVCHILARINI UZUNLIKKA SAKRASH TEXNIKASINI TAKOMILLASHTIRISH, FUNKTSIONAL VA MASHG'ULOTLARINING NAZARIY ASOSLARI. ИКРО журнал, 14(02), 1046-1051.
60. Husniddin, I. (2025). ANALYSIS OF TECHNIQUE OF RUNNERS IN OBSTACLES. ИКРО журнал, 14(02), 1041-1045.
61. Husniddin, I. (2025). SPORTCHA YURISH VA YUGURISH TEXNIKASI ASOSLARI. ИКРО журнал, 14(02), 1052-1057.

